

Kostir og gallar friðlýsinga

Jón Björnsson

Þjóðgarðurinn Snæfellsjökull

Friðlýsing lands eða tegunda

- Ævaforrn
- Tengd trúarbrögðum, heilagir staðir
- Hagsmunavernd, veiðilendur höfðingja
- Umbylting í landnýtingu með tilkomu tækni og véla
- Breytt sýn á land og landnýtingu
- Yfirvofandi vát, gengið á lífríkið
- Varðveisla tiltekinna verðmæta handa komandi kynslóðum hvort sem þau eru í bráðri hættu eða ekki
- Stuðla að því að mannlífið fái þrifist

Friðlýsing landsvæða

- Bandaríkjamenn fyrstir til að stofna „þjóðgarð“ staður þjóðarinnar, sérstakur sökum landgæða og arfleiðar
 - Ekki auðvelt til að byrja með enda ólíkir hagsmunir
 - „Besta hugmynd Bandaríkjamanna!“
- Fjölmörg lönd fylgdu í kjölfarið
- Íslendingar stofna þjóðgarð á Þingvöllum 1930
- Alda friðlýsinga uppúr 1970, friðlönd, náttúruvætti, þjóðgarðar
 - *Þetta skall bara yfir okkur (kona úr Aðalvík)!!!!*

Er þetta einhver spurning?

- Friðlýsingar hafa oft verið umdeildar og skiptar skoðanir um þær
- Ólíkir hagsmunir varðandi nýtingu (friðun)
- Skortur á þekkingu og/eða gagnrýnni hugsun
- Mýtur „Allt bannað“!!!?

Eftirsótt eða

- Miðhálandisþjóðgarður
- Skiptar skoðanir
- Hvers vegna
- Hvernig gerum við friðlýsingu eftirsóknaverða?
- Ólík sjónarmið og nálganir, ekki ógn heldur tækifæri

Á að friðlýsa?

Kostir

- Fjármagn
- Skipulag
- Vernd
- Flókið eignarhald
- Tækifæri

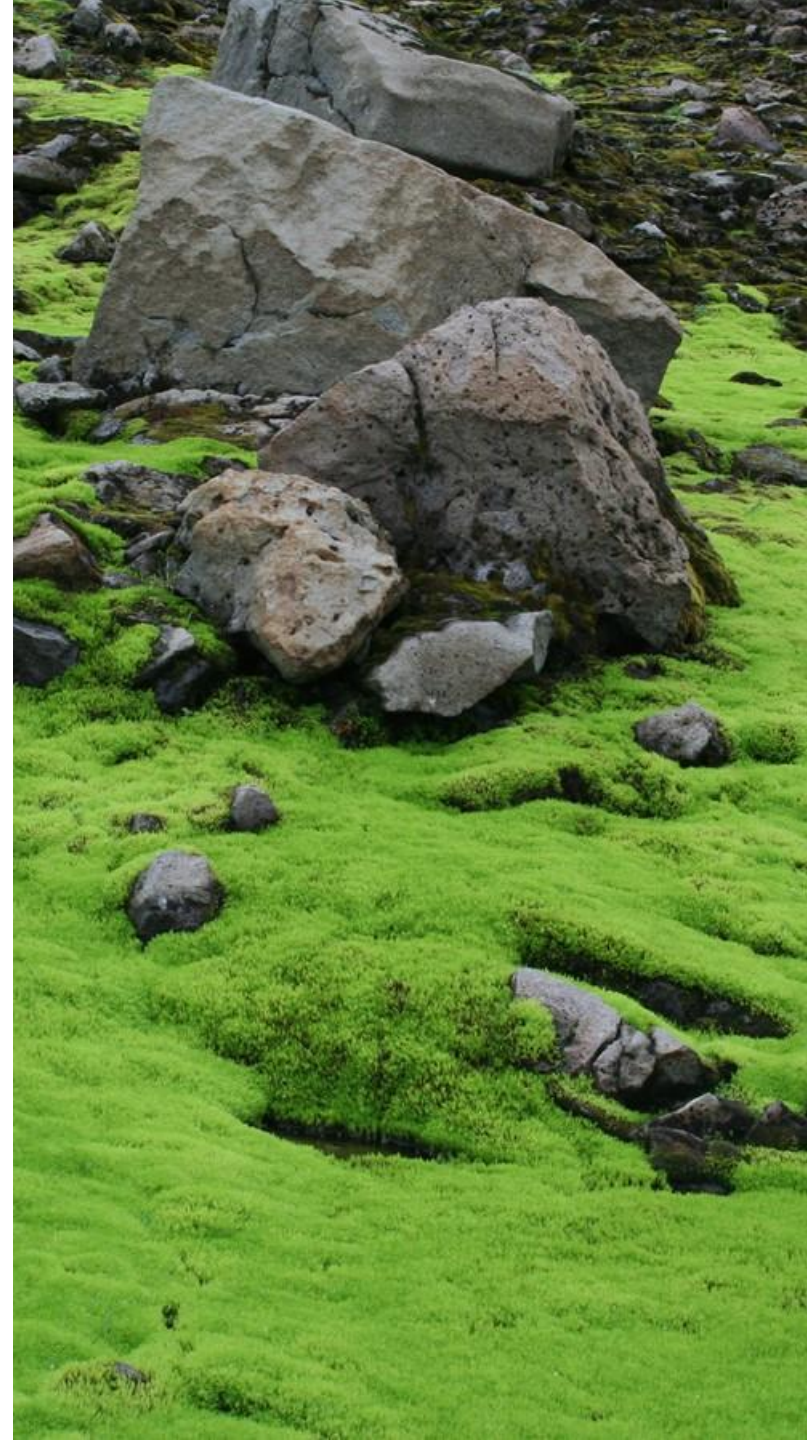
Gallar

- Viss binding
- Leyfi til framkvæmda
- Forræði....?
- Skortur á þekkingu og sýn?

Tækifæri

- Vernd og viðhald náttúru- sögulegra verðmæta
- Vernd fyrir núlifandi- sem framtíðarkynslóðir
- Upplifun og endurnæring (útivist)
- Fræðsla og aukin þekking
- Stolt og sýn heimamanna/ þjóðarinnar
- Efnahagslegur ávinningur/ störf og tekjur
- Eykur sérstöðu svæðis síns

Cairngorms þjóðgarðurinn í Skotlandi

- 18.000 íbúar
- Sameiginleg sýn og stefna
- Arfleið svæðisins, Hálandasaga
- Búseta og menning varðveitt
- Fjöldi starfsmanna
- Fjöldi afleiddra starfa
- Náttúru, sögu og menningu gerð góð skil
 - Að lifa með landi
- Tækifæri greind og nýtt

Að búa á friðlýstu svæði

- Lítt reynt á það héraendis
- Vel þekkt erlendis
- Skapar mun betri tengingu milli íbúa og friðlands
- Eykur skilning og stolt
- Margir meðeigendur, sameiginleg sýn

Framtíðarfriðlandið!

- Friðland er ekki eyðieyja og landvörðurinn heitir ekki Róbinson Krúsó
- Við vinnum og mótum framtíðarsýn saman
- Við sameinumst um skynsama nýtingu
- Við eigum samleið með friðlandinu
- Gulleyjan
 - Þar sem hjörtun slá eins!

